

17. Резюмета на научните публикации на гл. ас. д-р Ралица Емилова Димитрова,
катедра „Музика и мултимедийни технологии“,
ФНОИ, СУ „Св. Климент Охридски“,
представени за участие в конкурс за академична длъжност „доцент“
по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ... (Дидактика
на обучението по музика, Методика на обучението по музика, Задължително
пиано), обявен в Държавен вестник, бр. 32/09.04.2024 г.

МОНОГРАФИИ (2):

ПОКАЗАТЕЛ В3: (1 брой)

1. Димитрова, Р. *Дидактика на музикалното изкуство I-IV клас* част втора, ISBN:978-954-9369-59-5, ЗИП, София, 2022. (монография)

Резюме: В монографията се разглежда обучението по музика в начален етап с оглед на съвременните тенденции в музикалната педагогика. Разглеждат се компетентностите като очаквани резултати от обучението, които трябва да притежават съвременните начални учители, преподаващи учебния предмет „Музика“ в средното общообразователно училище.

Изследването стъпва върху нормативни документи, свързани с регламентирането на учебния предмет като част от задължителните учебни часове от първи до четвърти клас.

Предложен е нов модел на работа, свързан с възприемането и възпроизвеждането на музика. Предложени са примерни дейности развиващи творческата активност на учениците в начален етап. В монографията са направени авторски аранжimenti на песни, които могат да бъдат включени в часовете по музика. В резултат на направените проучвания е предложен план- конспект по музика, който се отличава с включването на допълнителна информация, която ще помогне на бъдещите и настоящи учители по музика в планирането и организирането часа по музика и изпълнение на очакваните резултати от обучението.

Abstract: The monograph examines music education in first-fourth grades and modern trends in music pedagogy. The competences that must be possessed by modern elementary teachers teaching the subject of Music in secondary general education schools are considered. The research is based on normative documents related to the regulation of the subject as part of the compulsory school hours from the first to the fourth grade. A new working model related to music perception and reproduction is proposed. Exemplary activities developing the creative activity of elementary school students are proposed. In the monograph, there are original arrangements of songs that can be included in music lessons. As a result of the studies, a music outline plan has been proposed, which is distinguished by the inclusion of

additional information that will help future and current music teachers in planning and organizing music lessons and implementing the expected learning outcomes.

ПОКАЗАТЕЛ Г5: (1 брой)

1. Димитрова, Р. *Интегративни връзки в обучението по музик. Музикалноинтегративни функции на системата за методи на обучение* COBISS.BG-ID:60087304, ISBN:978-954-9369-64-9, ЗИП, София, 2023.
(публикувана монография на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор")

Резюме: Монографията изследва връзките, които протичат между учебните предмети Музика, Рисуване и Перспектива. В нея се проследява присъствието на предмета Музика в гимназиите по приложни изкуства. Изследвана е възможността за провеждане на факултативни учебни часове по Музика. За тази цел е разработено и представено учебно съдържание, което е съобразено с тясно специализираната подготовка на учениците в гимназиите по приложни изкуства. Проучено е експертното мнение на педагогическите специалисти за значението на проектната дейност в учебната работа на учениците.

Първа глава представя теоретичната постановка на проблема, с оглед на нормативните документи регламентиращи обучението по Музика в гимназиите по приложни изкуства. Разгледана е ролята на музиката за формирането и изграждането на учениците в творци. Акцент се поставя върху значението на образността в обучението по музика.

Втора глава е с фокус върху интегративните връзки между предметите Музика, Рисуване и Перспектива. Изведени са конкретни понятия, които доказват междупредметното взаимодействие.

Трета глава представя резултатите от проведеното изследване. Тук е детайлно описан разработеният и апробиран авторски методически модел, съобразен с образователните цели по дисциплините Музика, Рисуване, Перспектива и същевременно насочен към развиване на личните и професионални качества на обучаемите.

Abstract: The monograph explores the connections between the subjects of Music, Drawing and Perspective. It tracks the presence of the Music subject in applied arts high schools. The possibility of conducting optional lessons in Music was considered. For this purpose, educational content has been developed and presented, which is closely aligned with the specialized training of students in applied arts high schools. The expert opinion of the pedagogical specialists on the importance of the project activity in the educational work of the students was studied.

The first chapter presents the theoretical formulation of the problem, in view of the normative documents regulating the education of "Music" in applied arts high schools. The role of music in the formation and building of students into artists is examined. Emphasis is placed on the importance of imagery in music education.

Chapter Two focuses on the integrative relationships between the subjects of Music, Drawing and Perspective. Derived specific concepts that prove cross-subject interaction.

The third chapter presents the results of the conducted research. Here is a detailed description of the developed and tested author's methodical model, consistent with the educational goals of the disciplines Music, Drawing, Perspective and at the same time aimed at developing the personal and professional qualities of the students.

ПОКАЗАТЕЛ Г7: (10 броя)

1. Димитрова, Р. *Учебният проект като средство за обучение по предмета музика в общообразователното училище* –В: Образование и изкуства: традиции и перспективи, редактор/и: доц. дпн Милен Замфиров, издателство: Университетско издателство "Св. Климент Охридски", 2020, стр.:893-901, ISBN:978-954-07-5061-3

Резюме: Докладът разглежда ролята на учебния проект в процеса на обучение по предмета музика в прогимназиален и първи гимназиален етап. Подчертана е високата педагогическа стойност на този метод на работа, посредством многообразието от упражнявани дейности, в процеса на неговото реализиране. Разгледани и анализирани са учебните проекти заложи в актуалните към момента учебници по предмета музика от прогимназиален и първи гимназиален етап. Акцентира се върху ролята на преподавателя по музика в процеса на реализиране на учебния проект. На пределен план са изведени междупредметни връзки, които са в основата на интеграцията между учебните предмети.

THE STUDY PROJECT AS A TOOL FOR TEACHING MUSIC IN THE SECONDARY SCHOOL

Abstract: The report examines the role of the learning project in the process of teaching music in the elementary and first high school stages. The high pedagogical value of this method of work is emphasized, through the variety of activities performed, in the process of its realization. The study projects laid down in the current textbooks on the subject of music from the high school and the first high school stage are considered and analyzed. Emphasis is placed on the role of the music teacher in the implementation of the learning project. The cross-curricular links that underpin the integration between the subjects are brought to the forefront.

ПОКАЗАТЕЛ Г7

2. Димитрова, Р. *Готовността на студентите от специалност "Музика" за осъществяване на учебна*

практика в условията на обучение в дигитална среда, –
В: Годишник, книга Изкуства, issue:113, година I, 2020,
editor/s:проф. д-р Бисера Вълева,
Publisher:Университетско издателство "Св. Климент
Охридски", 2020, pages:395-413, ISSN (print):0861-8216,
ISBN:2738-7062

https://fnoi.uni-sofia.bg/?page_id=5600

Резюме: Студията има за цел да представи резултатите от провеждането на Стажантска практиката (Държавна практика) на студентите от IV курс, специалност „Музика“ при СУ “Св. Климент Охридски“, в условията на дистанционно училищно обучение. Изведени са общият брой уроци, по класове, които са разработили и представили студентите. Описани са основните музикални дейности, които трябва да присъстват в обучението по музика и основните музикални способности, които се развиват в процеса на музикално обучение. Студията дава информация за реализирането на Хоспетиране в I-IV клас, която се провежда в VI семестър на 3 курс, специалност „Музика“. Подчертана е необходимостта от умения и знания, изразяващи се в дигитална компетентност, като необходимо условие за успешно осъществяване на обучение в електронна среда.

THE READINESS OF STUDENTS IN THE SPECIALTY “MUSIC” TO PURSUE A TEACHING INTERSHIP IN A DIGITAL LEARNING ENVIRONMENT

Abstract: The purpose of the study is to present the results of the traineeship (State practice) to the students of the 4th year, specialty “Music” at Sofia University “Kliment Ohridski”, in the conditions of distance school education. The total number of lessons, by classes, were designed and presented by the students. The main musical activities that should be present in music training and described. The studio provides information on the implementation of the course Hospetting in I-IV class, which is held in the sixth semester of 3 Course, specialty “Music”. The need for skills and knowledge expressed in digital competence, for the successful realization of e-learning in an electronic environment is emphasized.

ПОКАЗАТЕЛ Г7

3. Димитрова, Р. *Ключовите компетентности в обучението по музика в начален училищен етап –В:* Измерения на компетентността, издателство: Университетско издателство "Св. Климент Охридски", 2021, стр.:448-458, ISBN:978-954-07-5328-7

Резюме: В доклада се разглеждат ключовите компетентности в контекста на обучението по Музика в начален училищен етап. Съобразно спецификата на музикалнообразователния процес се извеждат дейности, които участват в

музикалнопедагогическата работа на учителя и чрез които се осигурява формиране на практически умения и развитие на личността на учениците. На определен план са изведени междупредметни връзки, които са в основата на интеграцията между учебните предмети. Представени са конкретни примери от учебното съдържание по Музика, които са пресечна точка между различни учебни дисциплини, имащи пряко отношение към съответната ключова компетентност.

THE KEY COMPETENCIES IN MUSIC EDUCATION AT THE PRIMARY SCHOOL STAGE

Abstract: The report examines key competencies in the context of primary school music education. According to the specifics of the music education process, activities are performed that participate in the music-pedagogical work of the teacher and through which the formation of practical skills and development of the students' personality is ensured. At the extreme level, interdisciplinary connections are brought out, which are the basis of the integration between the subjects. Specific examples from the music content are presented, which are an intersection between different subjects, directly related to the respective key competence.

ПОКАЗАТЕЛ Г7

4. Димитрова, Р. *Проектно базираното обучение в интердисциплинарната учебна програма*–В: Формиране на компетентности в съвременната образователна реалност, издателство: Университетско издателство "Св. Климент Охридски", 2022, стр.:210-218, ISBN:978-954-07-5499-4

Резюме: Разработката акцентира върху проектно базираното обучение (project-based learning, PBL) в прогимназиален и първи гимназиален етап за реализиране на интердисциплинарни връзки. Представени са конкретни примери от учебното съдържание, които доказват възможността за реализиране на междупредметни връзки и примерни дейности за придобиване на ключови компетентности. Разработката подкрепя идеята за създаване на интердисциплинарни учебни програми и планове, които ще изпълнят заложената цел в Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030), а именно обучение, ориентирано към формиране и развитие на ключовите компетентности и на умения за живот и работа през XXI век.

PROJECT-BASED LEARNING IN THE INTERDISCIPLINARY CURRICULUM

Abstract: The development focuses on project-based learning (PBL) in the junior high school stage for the implementation of interdisciplinary links. Specific examples from the curriculum are presented, which prove the possibility for realization of interdisciplinary connections and exemplary activities for acquiring the key abilities. The development supports the idea of creating interdisciplinary curricula and plans that will fulfill the goal set

in the Strategic Framework for Development of Education, Training and Training in the Republic of Bulgaria (2021 - 2030), namely training aimed at forming and developing key competencies and of life and work skills in the 21st century.

ПОКАЗАТЕЛ Г7

5. Димитрова, Р. *Движението в контекста на обучението по Музика и Физическо възпитание и спорт* –В: Съвременни тенденции на физическото възпитание и спорта, редактор/и: проф. дн. Анжелина Янева, гл. ас. д-р Иванка Кърпарова, издателство: Университетско издателство "Св. Климент Охридски", 2022, стр.:354-360, ISSN (print):1314-2275, ISSN (online):1314-2275

Резюме: Изпълнението на образователните цели е насочено към реализиране на трансфер на компетентности между учебните предмети от общообразователната подготовка. Това налага нов диалогичен прочит на учебното съдържание с извеждане на взаимовръзки, които да осигурят интегралност в обучението. Разработката акцентира върху движението, като свързващ елемент между учебните предмети Музика и Физическо възпитание и спорт в начален училищен етап.

MOVEMENT IN THE CONTEXT OF MUSIC AND PHYSICAL EDUCATION AND SPORT

Abstract: Educational goals in school education are realized through knowledge transfer. This necessitates a new dialogic reading of the educational content and drawing out interrelationships to ensure integrality in learning. The current study presents movement, as a connecting element between music education and physical education and sports in the primary school.

ПОКАЗАТЕЛ Г7

6. Димитрова, Р. *Синтезът на изкуствата в контекста на обучението по музика в средното училище. Педагогическия стил на преподаване в съвременната образователна реалност* –В: Интегрална музикална теория. Музикален стил и съвремие, издателство: НМА "Проф. Панчо Владигеров ", 2023, стр.:230-240, ISSN:2683-0841

<https://nma.bg/%d0%b8%d0%bd%d1%82%d0%b5%d0%b3%d1%80%d0%b0%d0%bb%d0%bd%d0%b0-%d0%bc%d1%83%d0%b7%d0%b8%d0%ba%d0%b0%d0%bb%d0%bd%d0%b0-%d1%82%d0%b5%d0%be%d1%80%d0%b8%d1%8f-2023-%d0%b3/>

Резюме: Разработката акцентира върху съвременния стил на преподаване, основан на интердисциплинарните връзки, които протичат в процеса на реализиране на обучение по Музика в средното училище. Засегнат е въпросът за взаимодействието между

изкуствата, в резултат на заложените образователни цели и очаквани резултати по предмета. Представени са конкретни примери от учебното съдържание, които се явяват пресечна точка между музикалното, танцовото и изобразителното изкуство.

THE SYNTHESIS OF THE ARTS IN THE CONTEXT OF MUSIC EDUCATION IN THE SECONDARY SCHOOL

The Pedagogical Style of Teaching in the Modern Educational Reality

Abstract: This article focuses on the modern style of teaching based on cross-curricular connections in secondary school music education. The question of the interaction between the arts as a result of educational goals and expected learning outcomes is explored. Examples of the learning content are presented. It is accented between music, dance and fine art.

ПОКАЗАТЕЛ Г7

7. Димитрова, Р. *Компетентност за културна осведоменост и изява в контекста на обучението по музика* – В: Образование и изкуства: традиции и перспективи, редактор/и: Маргарита Крумова, издателство: Университетско издателство "Св. Климент Охридски", 2023, стр.:427-433, ISBN:978-954-07-5061-3

https://fnoi.uni-sofia.bg/?page_id=8461

Резюме: Статията представя обучението по музика в българското общообразователно училище като необходимо условие за изграждане на идентичност посредством въздействието на изкуствата и културата. Акцентира се върху уменията, знанията и нагласите, които трябва да притежават учениците за реализиране на образователните цели. Подчертана е ролята на междупредметното взаимодействие за трансфер на знания между различни образователни области. Ключовите компетентности са разгледани предвид учебното съдържание по музика и основните дейности, чрез които се реализира обучението.

CULTURAL AWARENESS AND EXPRESSIVE COMPETENCE IN MUSIC EDUCATION

Abstract: The article presents music education in the Bulgarian school as a condition for the formation of identity through art and culture. Emphasis is on the skills, knowledge and attitudes that students must possess. The role of interdisciplinary interaction for knowledge transfer between different educational fields is emphasized. The key competences are considered according to the learning content in Music and the main activities that the training implements.

ПОКАЗАТЕЛ Г7

8. Димитрова, Р. *Фрагменти из музикалния живот в Свищов през втората половина на XX век*, – В:

Алманах, НМА "Проф. Панчо Владигеров", 2013,
Година 5, ISSN 1313-9886.

https://nma.bg/almanac_bg/%d1%84%d1%80%d0%b0%d0%b3%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%82%d0%b8-%d0%b8%d0%b7-%d0%bc%d1%83%d0%b7%d0%b8%d0%ba%d0%b0%d0%bb%d0%bd%d0%b8%d1%8f-%d0%b6%d0%b8%d0%b2%d0%be%d1%82-%d1%81%d0%b2%d0%b8%d1%89%d0%be%d0%b2/

Резюме: Представената статия е част от по-голям текст, който е опит за възможно по-пълно очертаване на цялостната картина на музикалния живот в Свищов в контекста на общите културни тенденции на епохата. Настоящият фрагмент се концентрира върху делото на Янко Мустаков, създаването на първия многогласен хор и дейността на основаното през 1894 г. музикално дружество.

FRAGMENTS OF MUSICAL LIFE IN SVISHTOV IN THE SECOND HALF OF THE 19TH CENTURY

Abstract: The article is part of a larger text, which is an attempt to outline as closely as possible the overall picture of musical life in Svishtov in the second half of the 19th century in the context of the general cultural trends of the era. The present fragment concentrates on the work of Yanko Mustakov, the creation of the first polyphonic choir and the activities of the musical society founded in 1894.

ПОКАЗАТЕЛ Г7

9. Димитрова, Р. *Дигиталната компетентност-необходимо условие за бъдещия учител по музика* –В: Педагогически и социални изследвания, vol:1, 2021, pages:25-35, ISSN (print):ISSN 2738-8298, Ref

https://fnoi.uni-sofia.bg/magazine/index.php/educational_social_studies/issue/view/20

Резюме: Ситуирането на учебния процес в електронна среда през март 2020 г., поради епидемиологичната обстановка и разпространението на коронавирусна инфекция (COVID-19) в страната, постави нови предизвикателства пред училищното образование. Статията представя общ преглед на уменията, които трябва да притежават бъдещите учители по музика, за реализиране на обучение по музика в електронна среда. Акцентира се върху потребността от дигитално подготвени учители по музика, които да реализират целите на обучението както в присъствена, така и в електронна среда. Изведени са примерни дейности, в хода на които се реализират компетентности, осигуряващи безпрепятствена професионална реализация в сферата на училищното образование.

DIGITAL COMPETENCE – A NECESSARY CONDITION FOR THE FUTURE MUSIC TEACHER

Abstract: The situation of the educational process in the electronic environment in March 2020, due to the epidemiological situation and the spread of coronavirus infection (COVID-19) in the country posed new challenges to school education. The article presents an overview of the skills that future music teachers must have to implement music education in an electronic environment. Emphasis is placed on the need for digitally trained music teachers to realize the learning objectives in both face-to-face and electronic environments. Exemplary activities have been carried out in the course of which competencies are realized, which will ensure unhindered professional realization in the field of school education.

ПОКАЗАТЕЛ Г7

10. Димитрова, Р. *Съвременни проблеми в обучението по музика в общообразователното училище*. Под печат в електронно списание Музика, мултимедия и култура. София, 2024 (под печат, прилагам служебна бележка)

Резюме: Разработката акцентира върху актуални проблеми свързани с обучението по музика в българското средно общообразователно училище. Направеното проучване не поставя въпроси, чиито решаване е невъзможно. Статията има за цел да популяризира учителските възгледи и помогне за създаване на по-благоприятна училищна среда.

Abstract: The study focuses on current problems related to music education in Bulgarian secondary schools, thus the study does not pose questions that are impossible to solve. In this case, the aim is to promote teachers' views and help create a more conducive school environment.

ПОКАЗАТЕЛ Г8: (2 брой)

1. Димитрова, Р. *Обучението по музика – предизвикателства и перспективи пред бъдещите начални учители* – В: Годишник, книга Изкуства, СУ "Св. Климент Охридски", ФНОИ, issue:116, editor/s:доц. д-р Веселин Караатанасов, Publisher: Университетско издателство "Св. Климент Охридски", 2023, ISSN:2738-7062

Резюме: Настоящата студия прави опит за изследване на нагласите и предизвикателствата пред бъдещите начални учители, с оглед преподаването на предмета Музика от първи до четвърти клас. Разработката акцентира върху професионално-педагогическите компетентности, които трябва да притежават бъдещите начални учители за реализиране на обучение по Музика. За целите на практиката педагогическото изследване е съсредоточено върху предизвикателствата пред студентите за формиране на музикални способности и умения позволяващи им да реализират очакваните резултати по дисциплината.

MUSIC EDUCATION – CHALLENGES AND PERSPECTIVES FOR FUTURE PRIMARY TEACHERS

Abstract: The study examines the attitudes and challenges facing future elementary Music teachers from grades 1 to 4. The emphasis is on the professional-pedagogical competences that the future primary teachers must possess to teach Music. The research is focused on the challenges students face in creating musical abilities and skills. These musical abilities and skills will allow them to realize the expected results in the discipline.

2. Димитрова, Р. *The Role and Significance of Modern Technology for the Future of Music Education*. Годишник, книга Изкуства, СУ "Св. Климент Охридски", Книга Изкуства, ФНОИ, Университетско издателство "Св. Климент Охридски", 2024 (под печат, прилагам служебна бележка)

Abstract: This study presents research on prospective primary school teachers engaged in music instruction in primary school settings. The research focuses on the development of skills in using and adapting educational content through modern technology. Specifically, it examines the competencies required to utilize an application for composing musical scores using elements of musical notation, a topic typically studied in grades one to four.

ПОКАЗАТЕЛ Г9 (1 брой)

1. Димитрова, Р. *Компетентностният подход в обучението по музика – същност и измерения*, –В: Годишник, книга Изкуства, СУ "Св. Климент Охридски", ФНОИ, vol: книга Изкуства, issue:115, editor/s: проф. д-р Бисера Вълева, Publisher: Университетско издателство "Св. Климент Охридски", 2022, pages:221-245, ISSN (print):2738-7062

Резюме: Разработката представя компетентностния подход като необходимо условие за провеждане на обучение по предмета музика в съвременната образователна реалност. Направен е опит за изясняване на същността на компетентностния подход в контекста на обучението по музика в общообразователното училище въз основа на целите, задачите и очакваните резултати от обучението, които са в основата на педагогическата работа на учителя по музика. Приведени са резултати от направено анкетно проучване с действащи учители, което дава информация за приложението на компетентностния подход в тяхната педагогическа работа, ролята и значението на

интердисциплинарното междупредметно взаимодействие и мястото на предмета музика в контекста на интердисциплинарното обучение.

THE COMPETENCE APPROACH IN MUSIC EDUCATION – ESSENCE AND DIMENSIONS

Abstract: The current study presents the competence approach as a method for conducting music education in accordance with the new realities. Basically, this reading analyzes the attempt to clarify the nature of the competence approach in the context of music education in general education. All reference points in the present research are based on the goals, tasks and expected learning outcomes, which are the ground of the pedagogical efforts of the music teacher. In addition, the results of the already conducted research, in which active music teachers participated, are presented here. This in turn argues the evidence for the application of the competence approach in their pedagogical process, the role and importance of interdisciplinary reciprocal action and last but not least, the subject of music in the context of the aforementioned modus of teaching.

ПОКАЗАТЕЛ Г10 (1 брой)

1. Ралица Димитрова, Веселин Караатанасов,
*Дидактика на музикалното изкуство I-IV клас част
първа*, ISBN:978-954-9369-58-8, ЗИП, София, 2022.

Резюме: Съдържанието се фокусира върху теоретичните познания и практически умения, които трябва да притежават бъдещите учители по музика. Предвид обхвата на изследванията се коментира учебното съдържание по Музика от първи до четвърти клас. Приложени са множество примери, които са приложими в обучението по музика в началното училище. Акцент се поставя върху развитието на музикалността чрез основните дейности. Коментирани са основни понятия и термини свързани с теорията на музикалните елементи, които имат отношение към обучението по музика в начален етап.

Abstract: The content focuses on the theoretical knowledge and practical skills that future music teachers should possess. The book comments on the content of Music from the first to the fourth grade. Many examples are included that are applicable in elementary school music education. Emphasis is placed on the development of musicality through core activities. Basic concepts and terms related to the theory of musical elements, which are relevant to music education at the elementary stage, are commented on.

Доказателство: профилът на гл. ас. д-р Ралица Димитрова в ИС „Авторите“
<https://authors.uni-sofia.bg/AuthorPublications.aspx?id=1038b043-a6c7-46e2-86c5-28f6709582e3>

Дата:

подпис: